

Gerbeaud Emil

— (Az évad küszöbén.) A tavasz pompájában ékeskedik újra a városliget; a Stefánia-ut mentén rügyeznek a fák, virágágyak gyönyörködtek a sétáló közönséget. Különös díszet öltött a Pavillon-Royal előkelő környéke és az ékes pavillon éppen azon van, hogy tavaszi öltözékét kiegészítse. Gerbeaud, a mint maga beszéli, a beköszöntő évad számára a legnagyobbszemű előkészületeket tette. Szenzációs módon zárult be tavalyi évadja, midőn a királyné fonséges leányát a pavillonban vendégelte meg és Gerbeaud ezt az új idényt is méltó módon szeretné megnyitni. Tekintettel a mindinkább szaporodó kerékpározók és lovasokra, ezek számára comme il faut-raggeliket rendezett be, a délutánokra és estékre pedig saját zenekart szervezett, a mely a pavillon vendégeit izléses és diszkrét vonós-zenével fogja szórakoztatni, míg az évad további folyamára válogatott Estudiantina készül elő, a mely regényes hazájában várakozik Gerbeaud meg-

hívására. És a mi tulajdonképpen a fődolog, a Cannesi Prince of Wales szálló igazgatóját, Malznert nyerte meg a pavillon vezetésére, a ki magyar fiuk egész seregével jött ide a Rivieráról, a hova azok az ősszel Gerbeaud unszolására mentek, hogy nagyvilági modort sajátítsanak el. Ezeken kívül megemlíthető, hogy Gerbeaud magyar nemzeti ételek elkészítésére hírneves magyar szakácsnét szerződtetett, míg a francia konyha egy híres francia művészre és annak ügyes földijeire van bízva. Mindezek után Gerbeaud méltán remélhetni véli, hogy elegáns Pavillon-Royalja polgári árai mellett a székes főváros legjobb társadalmára ezután is a legnagyobb vonzóerővel lesz.

Budapesti Hírlap, 1898.

Az 1896. évi millenniumi kiállításon Gerbeaud Emil bemutatta korszerű, nagyüzemi csokoládégyártási eljárását. A Jókai Mór által „szalonczukkedlinek” hívott, hungarikumnak számító szaloncukor előállításuk sokáig kisüzemi körülmények között, kézi munkával folyt. Az első fondant-készítő gépeket a Stühmer csokoládégyár és a Gerbeaud cukrászda használta a 19. század végén. Később a gyártási folyamat egyre több részét gépesítették, legutoljára a csomagolást. Az is újításnak számított, hogy a Kugler-féle fémdobozokat Gerbeaud saját tervezésű fadobozokra cserélte. Ezek fontos használati tárgyakká alakultak a háztartásokban, valószínűleg még ma is sok varródoboz, irat- vagy levéltároló Gerbeaud-doboz található a családoknál.

A vállalkozás 1908-ban „Kugler utóda Gerbeaud Rt.” néven részvénytársasággá alakult. Az átalakulás után – az

Forbes, 2017.

Gerbeaud kasszáját kifosztották
a kommunisták

Az Est, 1919.

Hamarosan kiderült, hogy a tehetséges fiatalember kiváló utóda Kuglernek. Rövid idő alatt több újítást is bevezetett. Már kezdetben felismerte, hogy a kézműves munka mellett a cukorkaüzem gyári jellegét kell megalapoznia és fejlesztenie. A segédek számát 40-ről 60-ra emelte. Rajtuk kívül 18-20 elárusítónót, 20 csomagolónot és 5 szállítót is alkalmazott. Választékát különleges, új termékekkel bővítette: vajas, párizsi és más hasonló krémekkel, de több száz féle teasü-

teményt, csemegecukorkát is készített. 1886-ban már egy kis csokoládégyárat is berendezett üzletében, amelyet később, 1904-ben a Duna utcába helyezett át. Megkezdte a csokoládébonbonok gyártását, amelyek között a legnépszerűbb a konyakos meggy lett. Szakmai igényességgel törekedett arra, hogy készítményeit ne csak minőségükkel, de esztétikus megjelenítéssel is vonzóvá tegye a vendégek számára, így több édességét igényes, saját tervezésű dobozaiban árúsította. Termékeit már a század végén a külföldiek is keresték. Többek között a török szultán háreme számára is szállított. Üzemét egyre jobban gépesítette, a

Népszabadság, 2004.

Hugonnai Vilma

Most veszem észre, hogy még eddig a notabilitásokat alig emlegettem s csak a törzstagokról szóltam. Megbocsátható, ha róluk emlékszem meg legelőször, mert az emlékezet önkényt őket helyezi előtérbe. Az est legnagyobb nevezetességei pedig ott ülnek ama kis ember körül, ki az akadémia egykori »három törpe halhatatlan«-ja közt van, dr. Szabó József alelnök körül. Ügybuzgalma, tevékenysége s ügyessége (jó adag pedanteriával egykapcsolva) kétségtelenül áll. Vele szemben van a nőemancipáció egyik kiváló pionierje, Hugonnai Vilma grófnő, az ismert doktornő.

Középkorú, rokonszenves arcú nő, kinek műveltségét és modorát mindenki nagyon dicséri. Most az érettségire készül (a miniszter még a görög nyelvet sem engedte el) s egyik tanára, a szép szőszke arcú Wohlrab Floris mellette ül. A szomszéd férfiak nagy érdeklődéssel nézik a grófnőt, beszédbe is ereszkednek vele, de élénkebb társalgást alig tudnak kezdeni. A társalgás közben egyszer feláll egy szónok s poharat emel a »hölgyek«-re.

— Kérem, kocziintson velünk, mondják szomszédai.

— Én nem vagyok hölgy, felel reá a »doctor« s megértvén őt nem is zaklatják többé.

Ime! már a toasztoknál vagyunk, pedig a »vándortudósok« nagyobb részét még nem is mutattam be az olvasóknak. Pedig sok ismerősünk is van. Du-

A Hon, 1880.

Nélkülözhetlen családi könyv

A NŐ MINT HÁZIORVOS

Az egészség ápolásának Kézikönyve, különös tekintettel a női- és gyermek-betegségekre, valamint a szülészetre és gyermekápolásra.

Dr. Fischer - Dückelmann Anna
nyomán közrebocsájtotta, előszóval és jegyzetekkel ellátta:

Dr. HUGONNAI VILMA grófnő.
Két kötet 463 kép. el, 32 színes táblával, a gyermek testének szétszedhető bonctani képével

Ára diszkötésben 28 Korona.

Ez a könyv nélkülözhetlen támasza minden asszonynak, hitvesnek, anyának legszentebb hivatása teljesítésében. A nő örökdió a család egészsége fölött s ehhez ebből a munkából fontos és becses tudnivalót, tanácsot, oktatást merít. Megtanítja az egészség megővására, a baj felismerésére és az orvosi segélynek idejében való igénybevételére.

Megrendelhető 2 Kor. havi részletfizetésre is.
Részletes ismertető prospektust kívánatra ingyen küld a

Minerva Könyvkereskedő és Kiadó r.-t.
Budapest, VIII., Üllői-út 18.

Jó Egészség, 1908.

Hugonnai Vilma grófnőtől a következő sorokat kaptuk:

Tisztelt szerkesztő ur!

Igen sokszor írtak már és írnak a lapok egyaránt a nő-egyetemi hallgatók erkölcsi magaviselete ellen. Épen ma olvasott fel nekem férjem lapjának 21-iki számából »orosz női diákok« cím alatt hasonló értelmű közlést.

Nagyon emlékezetemben van az a sok »chronique scandaleuse«, a melyeket a lapok akkoriban, mikor még nagyobb számban voltak orosz nők a és — az illetők mellett élve mondhatom — a melyeknek alig volt alapjuk. Igaz, hogy követtek el néhányan — de korántsem mind — oly illemszabálysértelmeket, melyeneket mivelt egyén mivelt férfiaknál sem lát szívesen, ugyanis az utcán cigarettáztak, keztü nélkül jártak, hangosan beszélgettek egymás között, megjegyzéseket tettek a mellettők elmenőkről, épen úgy mint a negédes ifjak, kik magukat a világ urainak vélik. Rossz néven vették továbbá a jóindulatu svájeziak, hogy sokan közülök férfialapban jártak és hogy egyáltalában testökhöz mért öltözetet hordtak, mint: alacsony sarku elég bő topánokat, a vállfűző és feszes derék helyett zekéket. Ezek sértik a jelen illedelem-szabályai szerint a nőiességet, de nem gondolják meg ezen nőiességet imádó egyének, hogy mennyire nevetségesnek tűnik fel egy gondolkodó és tudományosan képzett egyénnek a jelen öltözködési divat — hisz ha minden toilettécikk nem 2—10 centiméterrel szűkebb mint a természetből megalkotott tagok, az már nem nőies — a mi pedig sok tekintetben egyenesen ártalmas az egészségre.

Minden cikk, melyet eddig a nő erkölcsiössége ellen olvastam, férfiatól került ki, de hogyan támadhat meg a férfi olyasmit, a minek ő hódol, a minek ő az okozója? A cselekvés és utána a megrovás nem hord magában sem logikát, sem lelkiismeretességet. Ha hiba a barátság azok között, a kik még szabadok, úgy kerülni kell az ilyen barátságoknak egyik szövetségese lenni. A nő hordozza a nemi élet nehezebb részét, neki áll leginkább érdekében kerülni olyan tettet, a melynek reánézve súlyos következménye lehetne. Ha egyik-másik több szabadságot enged meg magának, úgy lesz ereje kötelességének ezen irányban is lelkiismeretesen megfelelni. A hol szívvel ész párosul, ott a boldogság és nem a romlottság uralkodik.

Hugonnai Vilma.

Ellenőr, 1880.

Szécsi Noémi a Lányok és asszonyok aranykönyvének előszavában részletesen ecseteli az első magyar orvosnő, Hugonnai Vilma életútját, mintegy felvezetesként a szépség, egészség, termékenység és szexualitás témakörébe, a 19-20. század fordulóját görcső alá véve. A nőket akkoriban még aszerint különböztették meg, milyen státuszban volt a férje, így kerültek Hugonnai Vilma kezelt betegeit nyilvántartó könyvébe olyan szavak, hogy "csarnokszolga neje, házmester neje, villamosellenőr neje, gyári felügyelő neje, napszámos neje, kocsis neje, asztalos neje, mérnök neje, bíró neje, katonatiszt neje, és így tovább." Kisebb arányban szerepeltek olyan asszonyok, akik saját jogukon nyerték el, hogy nevük mellé varrónő, újságíró vagy építész foglalkozást irjanak. Cselédből akadt ugyan sok, de nekik meg pénzük nem akadt gyógykezelésre, legfeljebb végszükségben tették be a lábukat orvosokhoz (Hugonnai a szegényebeket ingyen látta el és igyekezett nekik olcsó gyógyszereket felírni a bajukra.) A nőket akkoriban nem tekintették megfelelőnek felőls foglalkozásokra, a Borszem Jankó kegyetlenül ki is figurázta őket, lásd alább a karikatúrákat.

www.kulturpara.hu, 2025.

1899. szeptember közepén egy fiatal lány különös kéréssel állított be Hugonnai Vilma doktornő magánrendelésére. A 21 éves, éppen házasságra készülő K. Mariska nem gyomoridegességgel vagy vérszegénységgel küzdött, hanem tanúsítvány kellett neki. Hugonnai fennmaradt orvosi naplója szerint K. Mariska „bizonyítványt kért, hogy virgó”. Vagyis szűz. A doktornő pontosan tudta, hogy a fiatal nőnek ez nem holmi egészségügyi vagy anatómiai kérdés. Mariska joggal félt kérése elvesztésétől, hiszen a szüzesség volt az egyik legfontosabb tényező, amely egy fiatal nő értékét meghatározta a „házassági piacon”.

www.valaszonline.hu, 2019.

– **Ezek voltak a régi idők női bajai: bezártság, szabadsághiány?**

– Amikor Hugonnai Vilma, az első magyar orvosnő eseteit olvastam, meglepődtem, milyen panaszokkal fordultak hozzá: nem testi nyavalyákkal, hanem pszichés és szexuális bajokkal. Egy nő például azért ment el hozzá, mert a férje évek óta nem feküdt le vele. A Teleki téri vécésnéni is hozzá fordult, amikor meghalt a férje, hogy kibeszélje a depresszióját. Egy másik hölgy, aki szintén elvesztette a férjét, azt panaszolta, hogy szexuális gerjedelmek gyöttrik.

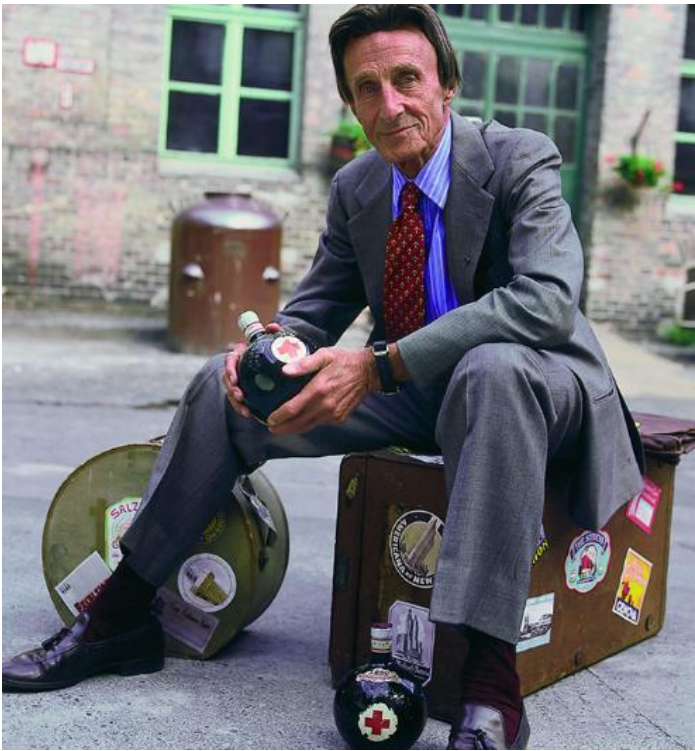
– **Erre mit tanácsolt Hugonnai?**

– Hogy menjen fürdőbe.

– **Kielégülni?**

– Lehűlni. Mert az a fürdő idegi panaszokat is gyógyított. Legalábbis a források alapján így értettem. A lényeg az, hogy a nők azért keresték szinte tömegével Hugonnai Vilmát, mert nemcsak az első, de az egyetlen női orvos volt az országban, és olyan bajokat is el lehetett neki mondani, amelyeket egy férfinak talán soha.

www.valaszonline.hu, 2019.

Laborfalvi Róza

hetségéről. Ezután a divatlapok s egyéb vállalatokban közölt beszélei megalapíták írói híret. Ekkor már a magyar írók közti patriarchalis viszony bomladásának indult. 1846 közepén az ifjú írók — köztük Petőfi, Jókai, Tompa, Pálffy Albert stb. — összeesküdtek nem írni divatlapokba, dolgozataikat önálló füzetekben szándikozván közrebocsátani. Midőn pedig a szövetség hajótörést szenvedt, tagjai, kettőt kivéve, az „Életképek”-hez pártoltak, melynek szerkesztője, Frankenburg Adolf, midőn kir. hivatalábani előléptetés következtében 1847 közepén Bécsbe távozott, e lap szerkesztését Jókai és Petőfi vették át. A két tehetséges szerkesztő dolgozatai igen emelték ugyan e lap irodalmi rovatát, de nagyon bele merülve a polemiába, itt sok gyengeséget, és éretlenséget árultak el. Végre pedig 1848 vége felé a két szerkesztő, a bensőbb kebelbarát, szakított egymással, ez eseményt a közönség is eléggé ismerheti az „Életképek” ezidei számaiból. Valódi okul, Jókai házasságát állítják, az ekkor már hírneves Laborfalvi Rózával, nemzeti színházunk jeles tagjával, mi miatt Jókai hosszú időre anyjával is meg hasonlott. De az ok politikai nézet különbségen

A Nagy Világ Képeken, 1855.

szögének csapdaitól. Az 1850-től 1909-ig szünetelt levelekből csak sejtelmesen értesülhetünk Jókai kalandos életének előzményeiről addigra a kedélyek megnyugszanak, elcsitul a botrány, amit a nála nyolc évvel idősebb, forradalmár szellemű Laborfalvi Rózával 1848-ban kötött házassága okozott, s melynek következményeként anyja kitagadta, s barátja Petőfi is végleg hátat fordított neki. A levelekben rájuk utalás sem történik. Annál behatásosabban értesülhetünk Laborfalvi Róza színészi mellőzéséről, különféle családi skandalumokról, a Jókai Rózával és Feszty Árpád festőért váltócsalási ügyről, Jókai ingatlanrendezési manővereiről, valamint a Laborfalvi Rózával az utolsó időkben elmérgesült kapcsolatáról, amelynek egyrészt Róza féltékenysége (kémekekkel figyeltette Jókait), másrészt Jókai féltékenysége (nehezen szabadult neje hajdan szerelme, Lendvay Márton színész kísértetétől), valamint Jókai leleplezett regényes liaisonja volt az oka, 1883-tól pedig a színésznő elhatalmasodó, titkolt betegsége.

Élet és Irodalom, 2002.

Laborfalvi Róza' jutalomjátéka.

Ma van legjelesb s legkedveltebb színésznőink' egyikének Laborfalvi Róza kisasszonynak jutalomjátéka, mellyre az olly tetszéssel fogadott „Szökött katonát” választá. Nem kételkedünk, miszerint a jeles mű mellett, a közkedvességű színésznő neve elégséges, hogy tele házat várnunk lehessen. Reméljük a páholyok sem fognak olly üresen lézengeni, mint bérszünetekben szoktak, birtokosaik nem fogván sajnálni azon néhány forintot, melly színházunk' olly derék tagját jutalmazandja.

Honderű, 1843.

„Mindenesetre volt valami eredendően abnormális ebben a frigyben a kortárs férfi szerzők szemében, mintha Róza egy személyben testesítette volna meg a 19. századi patriarchátust fenyegető veszélyeket: a bukott nőt, a férjezetlen nőt, a színésznőt, az önállóan kereső nőt – mindent, ami nem az anyagilag, szellemileg, társadalmilag férje alá rendelt, háztartásban és gyermeknevelésben kiteljesedő törvényes feleség. Az már csak hab a tortán, hogy mindezek mellett a tragikát domináns személyisége a kortársak szemében „férfiassá” tette, noha, mint arról még majd bőven szó esik, legjobb éveiben Júnóként uralkodott a Jókai-háztartásban.”

Szécsi Noémi: *Jókai és a nők*, 2025.

Rotschild Klára

A leading ladyk öltöztetője

Simonovics Ildikó a *Rotschild Klára – A vörös diktátor* című könyvében rámutat arra, hogy a divatlegenda – mai szóhasználattal – network-zseni volt. Kiválóan értett ahhoz, hogy megnyerje a hangadókat, elképesztő kapcsolati hálóval rendelkezett, és arra is újszerű stratégiái voltak, hogy különleges módon mutassa be az új kollekcióit, figyelemfelkeltő manökenek sétáltak ruháiban a Váci úton, vagy a potenciális vásárlókörét megcélzó rendezvényeken a kor stílusikonjai vonultak fel az általa tervezett kreációkban. Akkoriban „leading ladynek nevezték azt a hölgyet, aki »nemcsak a férfiak, hanem a hölgyek elismerését is magára tudja vonni«. A címet sem gazdagsággal, sem társadalmi ranggal nem lehet kivívni. Nem volt elég hozzá sem a szépség, sem a tökéletes alak, elsősorban biztos ízlés kellett hozzá.

„Akad egy üzlet a Váci utcában, ami idegesít”

Rotschild Klára az 1930-as évek végére kivívott privilegizált helyzetét a kommunista uralmi rend közepette is képes volt visszaszerezni az 1950-es évek második felére – összegzi Simonovics Ildikó. Továbbra is magas minőségű, ízléses ruhákba öltöztette a kor elitjének asszonyait, a korábban bevált hálózati építkezés az új rendszerben is működött. Az országimázs szempontjából nagy szükség volt arra, hogy Rotschild Klára a maga tehetségével szolgálja és kiszolgálja a korszak elitjének öltözködési kultúráját, ezért az állam finanszírozta évi két párizsi útját is. Rotschild Klára helyzete ilyen szempontból a köztéri szobrászművészekével rokonítható, akik, ha a hivatásuknak akarnak élni, kénytelenek számolni a korszak esztétikai és politikai kereteivel is, és ehhez alkalmazkodva megtalálni a művészi kiteljesedés lehetőségeit.

A Bécsi fedőnevű ügynök girbegurba kézírással 1964-ben írt rosszindulatú jelentése már-már szórakoztató: „Rotschild Klára, mint ismeretes, eléggé gusztustalan, csúnya, alaktalan nő benyomását nyújtja. Modora mindenkivel szemben nagyon rossz, arrogáns, tisztetlenség (például követek feleségei többször várnak rá, és annak ellenére képes kutyáját etetni.) [...] Értelmileg az a benyomás róla, hogy elég műveletlen, de ugyanakkor ravasz üzletember.”

Tény, hogy Rotschild Klára nem volt iskolázott nő, két polgárit végzett, ami ma hat általánosnak felel

meg, nem beszélt idegen nyelven, épp ezért olyan direktiszet alkalmazott, akik több nyelvet bírtak, és amikor szükség volt rá, manökenként is megállták a helyüket. A közvetlen ismerősei és alkalmazottai viszont szeretetteljes, kedves embernek ismerték. Simonovics Ildikó szerint a divatlegenda sikerének fő kulcsa éppen az volt, hogy rendkívüli módon tudott bánni az emberekkel. Mindig megtalálta azokat a potenciális klienseket, akik segítették az előrelépését és a szakmai kiteljesedését, de nemcsak a vásárlókkal volt rendkívül figyelmes, hanem a beosztottjaival is – a közvetlen kollégáit, de a káznéfűtőt is megajándékozta, számontartotta a munkatársai gyerkeinek születésnapját, és ajándékot küldött nekik, vagy amikor elérkezett a nagy nap valamelyik munkatárs életében, akkor Párizsból hozatott anyagot a menyasszonyi ruhájukhoz.

Erről álmodnak az asszonyok!
A Rotschild szalonban varratni — pénz, tekintély és irigy, de jóleső pillantások az utcán szembejövő más asszonyoktól. A Rotschild szalon — rang. Itt dolgoztatnak sok budapesti nagykövetség vezetőinek, munkatársainak feleségei, a művészvilág, a legjobban kereső férfjek asszonyai, mert kis nép vagyunk, de rázzuk a rongyot. A vendégek többsége persze külföldi. Múltkor bejött egy dél-amerikai hölgy, azt mondja angolul: „Jaj, a Rotschild szalonról már annyit hallottam, de keresni kellett a térképen, hogy hol van Magyarország”!

Dunántúli Napló, 1973.

A vevők névsora egyenként külön riporttéma lehetne. De fő a diszkréció, nem mondják meg. Csak annyit, írt már irodalmi gondolatokat magyar irodalmár professzor a nejének szabott ruhákért Rotschild Kláráról, aztán tizenöt éve itt varrat egyik szomszéd ország egyik vezetőjének felesége és egy kiadott név: Farah Dibah, iráni császárnő, úgyszintén rendszeresen. Róla pedig nehezen hiszem, hogy azért jár Pestre, mert nem jut neki a Diorra.

Dunántúli Napló, 1973.

ROTSCHILD KLÁRA KIÁLLÍTÁS A MAGYAR NEMZETI MÚZEUMBAN

DIVATKIRÁLYNŐ A VASFÜGGÖNY MÖGÖTT

Ki volt az a nő, aki a Horthy Miklós fiának esküvőjén résztvevő arisztokrácia ruháit, majd ezt követően néhány évtizeddel Kádár János, illetve Tito feleségének ruháját is készítette? A Magyar Nemzeti Múzeum időszaki kiállítása egyszerre mutatja be egy rendszereken átívelő, és mindvégig sikeres nő életútját, valamint a második világháború utáni szocialista elit (ami az ideológiát tekintve önmagában is ellentmondás) öltözködési kultúráját.

Élet és Tudomány, 2019.

Zwack Péter

Lemondott amerikai állampolgárságáról Zwack Péter Vízum nélkül az USA-ba?

„El kell fogadtatni
Magyarország új arcát a világban...”

Mindnyájan jól ismerjük a piros körben arany keresztet, az időtállóan formatervezett, gömbölyű butélt: a Zwack unicumot. A szakállas tengerész örömet. Közismert az is, hogy a világhírű ital és a név összetartozik, s hogy e közismert családnevet viselő Zwack Péter úr, hosszú, kényeszerű távollét után visszatérhetett Budapestre, a Soroksári útra. A ZWACK UNICUM BUDAPEST LTD – ismét él. A visszatérés azonban átmeneti volt: Zwack Péter, aki főleg üzletember, politikai pályára váltott. Beszélgetésünket követően utazik új szolgálati helyére, az Amerikai Egyesült Államokba, hogy Washingtonban nagyköveti megbízólevelét átadja az amerikai elnöknek. (Folytatás a 3. oldalon)

Dunántúli Napló, 1990.

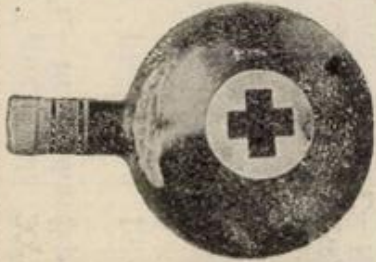
Zwack Péter 1988-ban tért vissza Magyarországra. Azonnal munkához látott és 1989. július 10-én Zwack Unicum Budapest Kft. néven vegyes vállalatot létesített. A visszahozott recept alapján nyomban gyártani kezdték a régi minőségű Unicumot, valamint a többi kiváló terméket.

Magyar Múzeumok, 1998.

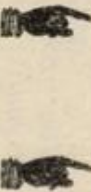
"A Zwack név elzászi eredetű" - kezdi az önvallomást az Unicum gyomorkeserűről világhírűvé lett Zwack and Company főnöke, a Magyar Köztársaság valószínű új washingtoni nagykövete. A "híres recept 1790-ben született, a gyárat 1840-ben alapította Zwack József" - folytatja az 56 esztendőes Zwack Péter, aki mellesleg a Zwack-cég magyarországi vegyesvállalatának társtulajdonosa is. Az ital által nagypolgárrá lett családban született Zwack Péter - édesanyja Weiss Manfréd első unokatestvére volt - a cisztercita gimnáziumban tanult. A család az államosításokat követően kalandos körülmények között hagyta el az országot 1948-ban, s telepedett le az USA-ban. Az ifjú Zwack egyetemi tanulmányait New Yorkban és Milánóban folytatta, közgazdászdiplomát szerzett, majd - ahogyan mondja: "hobbiból" beíratkozott egy másik egyetemre is, úgyhogy bölcsészdiplomája is van. Az ötvenes évek elején indította italüzleti karrierjét, 1953-ban Chicagóba költözött, ott nősült először, e házasságból öt gyermeke született. Itt egy ismert nemzetközi borimportőr cég társtulajdonosa lett. 1964-ben önálló importőr céget

- Igaz, hogy még mindig az Unicum a kedvenc itala?
- Igaz, nem tudok nélküle élni.
- És mennyit fogyaszt belőle?
- Megpróbálok ebédre egyet sem, és estére két kucicával. Az itazsága az. hogy jól alszom tőle.

Napló, 1990.

**Ha utánzatot kapunk
utasítsuk vissza!**

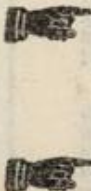
Unicum

Unicum

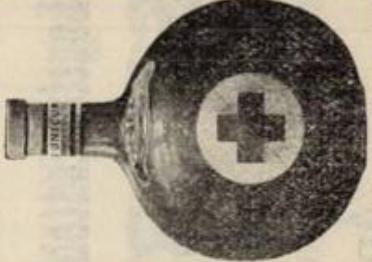
== gyomorerősítő likőrt csak ==

Zwack J. és Társai

csász. és kir. udvari szállítók gyártják.

**Ha utánzatot kapunk
utasítsuk vissza!**

Sportkönyv, 1911.

Ön volt az első nagylökés, aki hazatért, és visszavásárolta a gyárát. Mit jelentett tulajdonosként egy szocialista nagyüzem élére kerülni?

Még előbb, a hetvenes években jártam Magyarországon. Az első utam ide vezetett a Soroksári útra. Az épület homlokzatán egy hatalmas vörös csillag. Szemben megálltam, próbáltam benézni az udvarba, ahol gyerek voltam. Még a Szent Imre herceg útra mentem el: oda jártam iskolába a ciszterekhez, és az Úri utcába, ott volt a házunk. Aztán másnap el is utaztam, annyira meg voltam rémülve attól a nagy vörös csillagtól. Utána 1987-ben jöttem vissza, 1989-ben alakítottuk meg a vegyes vállalatot. Társunk a Budapesti Likőripari Vállalat volt, amely annak idején államosított bennünket. Akkoriban két unikum készült a gyárban: a Zwack Unicum és a „magyar” Unicum. 1991-ben, mikor visszajöttem Washingtonból, a privatizáció révén vettük meg az egész gyárat. Sőt meg kellett vennünk a teljes Likőripari Vállalatot, mert az ÁVÜ nem adta el külön részként az Unicumot. Szóval átvettünk egy monolitikus, szocialista nagyüzemet 13 gyáregységgel, 1300 dolgozóval. Nagyon erős, racionális politikával kellett a céget átalakítanunk. Amikor visszajöttem, közvetve rengeteg külföldi tőkét hoztam be, mert nagy híre volt külföldön is, hogy visszajött az első nagyiparos. Ez jel volt, itt kezd változni a helyzet, itt, Magyarországon be lehet fektetni. A külföldi bank- és pénzügy nagy része először hozzám jött tanácsért, mit csináljanak, és ez időnként még ma is így van.

Beszélő, 1994.